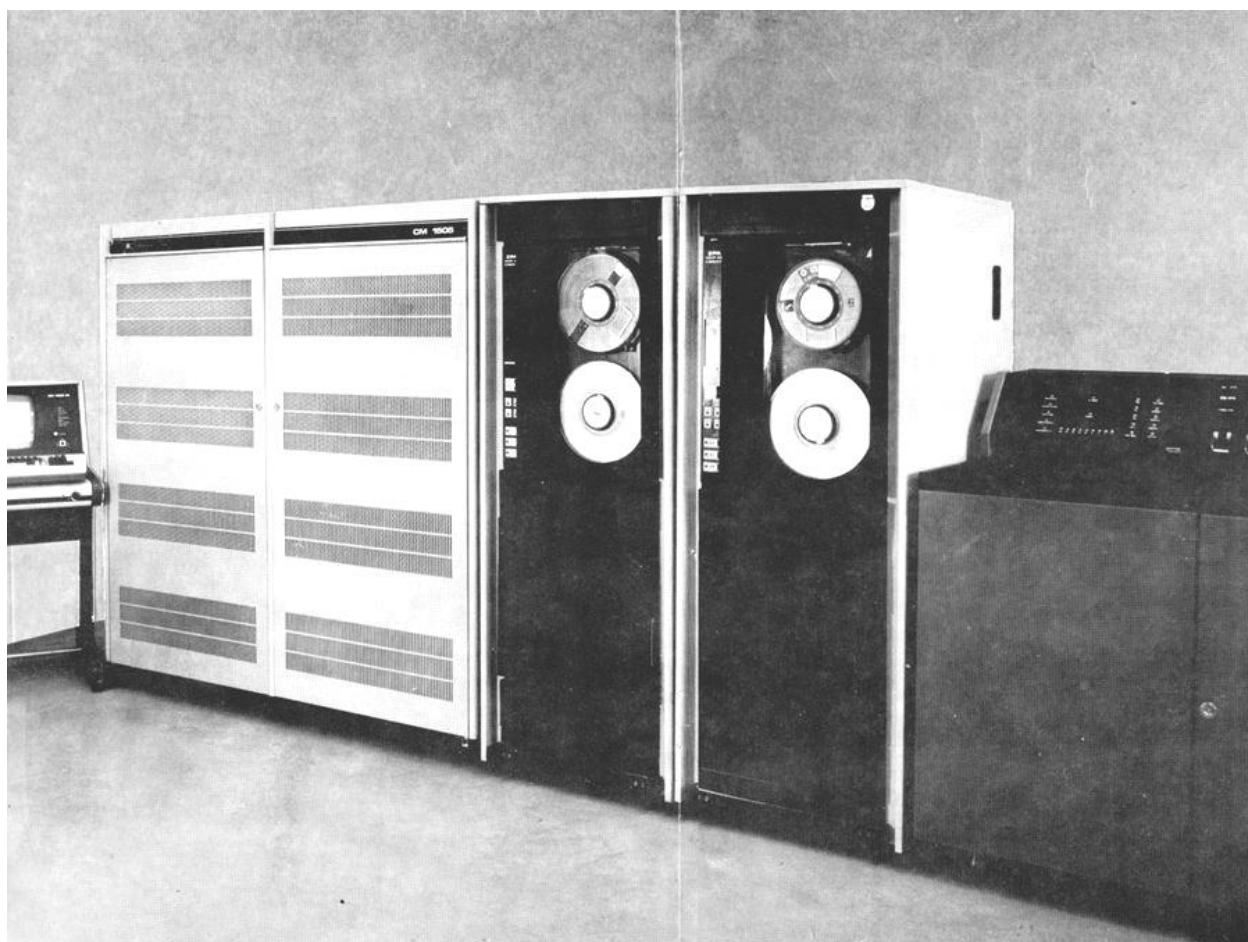

SMEP SM 52/12 v USA

(Školenie a inštalácia výkonného minipočítača SM 51/12 u odberateľa v USA)

Začiatkom roka 1988 sa začala po oddelení vývoja SM52/12 šíriť informácia, že Američania si zakúpili jeden kus tohto počítača. Nikto netušil prečo, začo, načo ...

A naozaj, 30. apríla neskoro večer pricestovali dvaja špecialisti zo spoločnosti Westinghouse do Bratislavy na vyše jednodesačné školenie o celom systéme vrátane periférií a operačného systému. Jedným bol 50- ročný Abraham Batenbug, svojrázny Holanďan žijúci od štúdií v USA a druhým 33- ročný , čerstvo ženatý John Molinda. Boli ubytovaní v hoteli Devín v Bratislave.

Obrázok 1. Ilustračná snímka štandardnej zostavy počítačového systému SM 52/12, aký bol predaný a nainštalovaný aj u zákazníka v USA.

Hneď na druhý deň po prebudení zažili podľa ich slov nevídanú udalosť - oslavy 1. Mája. Sprvu si vraj mysleli že ide o voľby a nimi súvisiacu výzdobu. Oslavy prebehli v peknom počasí a mladý John si ihneď všimol krásu slovenských dievčat a žien. Až tak na neho zapôsobili, že neskôr pri pive v Mamute to vyjadril slovami "mal som ešte počkať so svadbou...."☺. Jeho starí rodičia sa prisťahovali do USA počas hospodárskej krízy a otec

narodený už tam, vedel troška „hutoric“. John však už vôbec. Zaujímavé boli aj ich postrehy z oblasti gastronómie. Obdivovali piváreň Mamut v Bratislave a naše pivo, Vineu považovali za lepší nápoj ako coca colu, knedle nazývali nepečeným chlebom a ich tradičné poliatie šťavou spod mäsa jednoducho - poliali to cholesterolom.

Počas ich pobytu v Bratislave boli za pomoci prekladateľky školení na počítač SM52/12, periférne zariadenia ako bulharské 2x100MB disky a slovenské 1/2“ magnetické páskové pamäti MMP 45 (tie školili pracovníci Datasystému) a operačný systém. O účele zakúpenia systému sme sa však nič nedozvedeli. Avizovali, že koncom leta by mala prebehnúť inštalácia v Advanced System Technology, dcérskej spoločnosti korporácie Westinghouse v Pittsburghu v USA. Základy fungovania CPU atd. teda dostali už počas školenia v Bratislave, kde si veľmi pochvaľovali odbornosť školiteľov.

Obrázok 2. Silueta mesta Pittsburgh, sídla korporácie Westinghouse

Začiatkom leta 1988 bolo oficiálne oznámené, že do USA pocestujú z VÚVT Jozef Baruník za operačný systém (OS) a Juraj Danko za HW počítača SM 52/12 na dobu dva a pól mesiaca. Periférne zariadenia a čiastočne aj OS boli zastrešené tromi špecialistami z Datasystemu - DS. Celkovo teda sedem ľudí vrátane prekladateľky a vtedajšieho vedúceho oddelenia nehmotného vývozu z DS. Späťne musím konštatovať, že nič nebolo ponechané na náhodu, dokonca si Westinghouse najal špecialistu z Viedne, ktorý nás celý deň oboznamoval s kultúrnymi odlišnosťami až do takých detailov ako napr. že do práce sa nechodí v sandáloch, že nesmieme v žiadnom prípade vysloviť slovíčko problém, nanajvýš challenge, a na pracovisku platia tri zásady, ktoré nie sú témami: no sports, no politics, no religion. Pripravil nás však veľmi dobre na “šok” zo sveta kapitalizmu.

Ôsmeho augusta 1988 nastal deň D a cez hranicu do Rakúska v Petržalke sme s veľkými batožinami museli prejsť peši, odkiaľ nás “kultúrny školiteľ” zaviezol Volvom Kombi na

letisko. Po prilete do Pittsburghu nás čakali už nám známi z Bratislavy a ďalší vrátane vedúceho projektu. Usporiadali večeru na vyhliadkovom vrchu nad mestom, odkiaľ bol krásny výhľad na celú scenériu mesta. Ubytovali nás v Conley Inn, v pešej vzdialenosti od firmy. Avšak veľmi skoro sme zistili, že pohybovať sa peši je v Amerike nezvyklé, ba až podozrivé a aj nebezpečné, keďže chodníky pre chodcov pri cestách neboli. Preto sme dostali už v tej dobe sedem-miestny Plymouth Voyager, obdoba u nás známych VW Sharan. Museli sme si zriadiť účty v banke, pretože vyplácanie diét bolo bezhotovostné. Z nich sme platili všetky útraty, vrátane ubytovania. Ceny potravín v obchodoch v porovnaní boli pre nás nízke, napr. 0,45kg (libra) pravej šunky na kosti za 1,59\$. Banány, ktorých sme sa nevedeli dojesť, stáli cca 30 centov za kg, galón benzínu 1,2\$. Po dlhšej dobe sa aj naše diskusie s domácimi dotkli otázky platov. John zarábal v \$ ako my v korunách a starší Ab dokonca 5000 \$. Na otázku, či to vie utrátiť odpovedal pohotovo - “moja manželka utratí všetko”. On sa vozil do práce na najmenšej Toyote so zlomeným sedadlom vodiča, jeho manželka na obrovskom rodinnom Buicku. 😊

Obrázok 3. Budova, v ktorej sídlila spoločnosť Advanced System Technology

V práci sme boli denne od 8 do 17 s hodinovou prestávkou na obed. Všetci dodržiavali príchod, ale aj odchod. Najprv sme nainštalovali celý systém, ktorý prežil dopravu celkom dobre a potom sme pokračovali v školeniach už s praktickými ukážkami. Keď sa vyskytla porucha na CPU, tak všetci domáci pozerali ako na zázrak, keď som vytiahol dosku na predlžovačku a pomocou sondy a current tracer-a (sledovač toku prúdu medzi integrovanými obvodmi) identifikoval vadný IO. A problémy s náhradnými IO neboli, ved' sme boli v krajine Silicon Valley....

Konštatovali, že technici Digital-u len menia dosky, kým nenájdu chybnú. Lebo aj VAX sa občas pokazil...

Obrázok 4. Účastníci školenia v Pittsburghu (Zľava:John Molinda, Margaret Krály, J.D., Abraham Batenburg, Dave a Neila Gupta)

Samozrejme nás zaujímali pohnútky, prečo bol celý systém zakúpený. Neoficiálna odpoveď bola, že Westinghouse vlastní veľa aplikačných programov do energetického odvetvia, ktoré však pracujú v operačnom prostredí VAX / VMS a na rozdiel od HW nie sú embargované. Zakúpením a otestovaním systému, ktorý prešiel medzinárodnými skúškami v rámci krajín RVHP sa im otvárala cesta tieto aplikácie voľne predávať. Preto bol náš systém podrobený hlavne testom, ktoré mali preukázať 100% kompatibilitu s originálom. Toto sa aj preukázalo a potvrdilo bez výnimky, čo bolo veľkým úspechom a takto skočil aj samotný projekt v polovici nasledujúceho roka. Avšak zmenou spoločensko-ekonomického vývoja na konci roku 1989 sa zmenili aj podmienky na predaj HW a záujemcovia z krajín bývalého východného bloku si mohli voľne zakúpiť originálny HW, keďže fy Digital ešte v roku 1990 autorizovala v ČSFR troch predajných partnerov - Kancelárske stroje Praha, Datasystem Bratislava a VÚVT Žilina na predaj svojich výrobkov.

Aj mimopracovná časť pobytu bola náročná. Z Pittsburghu sme každú sobotu skoro ráno vyrážali autom za poznávaním krajiny. Či to bolo do New Yorku, k Niagarským vodopádom, Washingtonu, Philadelphie, Bostonu atd. Všetky tieto cesty a s tým spojené ubytovania mali jedného spoločného menovateľa - snažil sa ich zariadovať vedúci nehmotného vývozu, ktorý na rozdiel od všetkých nás ostatných, počas pracovných dní veľmi vyťažený nebol.

Ing. Juraj Danko

18.08.2020.